

Monika Wiśła

Subiektywne refleksje praktyka

Projekt “Zmieniająca się szkoła” powstał po to, by w dobie głębokich zmian w społeczeństwie, powszechnej globalizacji dokonać koniecznych zmian w szkolnictwie.

Projekt ten omawia wiele istotnych i ważnych zmian, których należy dokonać w edukacji europejskiej poprzez zmianę modelu kształcenia i doskonalenia nauczycieli. Porusza aktualne problemy edukacji i proponuje ich rozwiązanie, podając wiele przykładów dobrych praktyk. Są to konkretne propozycje rozwiązań i wprowadzenia szeroko idących zmian. W pierwszej kolejności powinno bez wątplenia ulec zmianie kształcenie nauczycieli i dostosowanie ich umiejętności do współczesnego świata oraz wymagań dzisiejszego rynku pracy. Dzisiejszy uczeń ma inne predyspozycje, umiejętności i inne wymagania od tego sprzed 20 czy 30 lat, a model kształcenia nauczycieli oraz programy z zakresy metodyki pozostały bez zmian.

Projekt przedstawia ciekawe rozwiązania problemów związanych z efektywnością nauczania języków obcych, poddaje w wątpliwość skuteczność dotychczasowych metod nauczania i skłania nauczycieli do refleksji i krytycznego myślenia wobec własnego warsztatu pracy.

W projekcie znaleźć można oprócz teoretycznych opisów, także szereg praktycznych przykładów zajęć dydaktycznych z zastosowaniem nowego podejścia do nauczania. Nie wszystkie filmiki są idealnym przykładem, lecz pokazują istotę, celowość i efektywność stosowania danej metody. Ogromnym atutem są także przedstawione opinie nauczycieli oraz wypowiedzi uczniów.

Niestety nie wszystkie propozycje mogą się spotkać z przychylnym nastawieniem czy entuzjazmem polskich nauczycieli. Nowe trendy w nauczaniu języków obcych takie jak CLiL (Content and Language Integrated Learning) czyli zintegrowana nauka języków obcych i przedmiotów szkolnych czy LdL (Uczenie się przez nauczanie innych) pokazują dobitnie wzrost efektywności nauczania języków obcych. Wymaga to oczywiście na początku dużego zaangażowania zarówno ze strony nauczycieli, jak i uczniów, a także zmiany w podejściu do nauczanego zakresu materiału, co może spotkać się z dużym oporem wynikającym ze zbyt szczegółowej podstawy programowej. Obie te metody mają szansę na sprawdzenie się pod warunkiem dokonania szeregu zmian w polskiej oświacie. Zmiany te powinny objąć warunki

w szkołach, które powinny być zbliżone do europejskich standardów. Dotyczy to nie tylko wyposażenia sal lekcyjnych w podstawowe pomoce dydaktyczne, ale przede wszystkim w zmniejszeniu liczebności grup językowych i zwiększeniu godzin nauki języka obcego. I bynajmniej nie mam tu na myśli języka angielskiego, który stał się już normą, ale chodzi o drugie języki obce, które są nauczane w minimalnym zakresie, co absolutnie nie sprzyja ich opanowaniu nawet w stopniu komunikatywnym. Nie można nauczyć języka obcego w klasie 35-osobowej przy jednej godzinie w tygodniu. Tu projekt "Zmieniająca się szkoła" może okazać się wsparciem, gdyż propaguje wielojęzyczność, która jest priorytetem w Unii Europejskiej, a nie dominację jednego języka obcego. W projekcie znajdziemy też cenne wskazówki, jak i kiedy rozpocząć naukę języka obcego, z jakich metod korzystać i jak pokonać trudności na starcie. Ważne są także wskazówki jak można zwiększyć efektywność nauki drugiego języka obcego poprzez wykorzystywanie znajomości pierwszego języka obcego.

Dodatkowym plusem projektu jest wskazywanie korzyści płynących z przeprowadzania projektów oraz współpracy z innymi instytucjami, stowarzyszeniami i firmami z regionu.

To co dla mnie jest najciekawsze w tym projekcie, to dobitne uświadomienie, że szkoła powinna stale się rozwijać i dostosowywać do otaczającej ją rzeczywistości. Szkoła powinna się zmieniać i ewaluować wraz z postępem i rozwojem gospodarczym. Niestety szkoła jawi mi się jako skostniały i przestarzały organ, który nie ma szans na szybkie zmiany i dostosowanie się do współczesności.

Najistotniejszym i najważniejszym według mnie zagadnieniem w projekcie jest moduł traktujący o nowych zadaniach nauczyciela w zmieniającej się szkole. Porusza to istotę zawodu nauczyciela. W module tym można znaleźć typologię nauczycieli, która zmusza do refleksji nad własnym warsztatem pracy, skłania do analizy własnych działań i pomaga w rozpoznaniu własnego typu nauczyciela, to jest roli, w jakiej najczęściej występuje w klasie. To z kolei jest impulsem do rozważań, który typ sprawdza się najbardziej w relacjach z uczniami. Bardzo ważnym elementem jest także możliwość zaplanowania i przeprowadzenia własnych lekcji według nowych trendów, a następnie możliwość wymiany doświadczenia, opinii i porównania efektów z innymi nauczycielami, co niejednokrotnie ma ogromny wpływ na pozytywne nastawienie do nowych tendencji w nauczaniu.

Podsumowując uważam, że projekt ma wiele ciekawych propozycji zadań skłaniających do zastanowienia się i refleksji nad obecnym modelem szkoły. Zadania uzupełnione są o ciekawe przykłady dobrych praktyk, które podpowiadają nam wiele ininteresujących, ale prostych rozwiązań. Do tego możliwość wymiany doświadczeń między uczestnikami, zebranie wspólnych pomysłów na nowoczesne i niekonwencjonalne lekcje zaciekawiają niejednego nauczyciela.

W projekcie tym powinni wziąć udział nie tylko nauczyciele języków obcych, którzy najszybciej dostrzegają konieczność zmian i wykazują się chęcią ich wprowadzenia, ale także inni nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących, a przede wszystkim pracownicy organów prowadzących szkoły i organów sprawujących nadzór pedagogiczny wszyscy pracownicy MEN i przyszli reformatorzy oświaty, a także kadra kształcąca przyszłych nauczycieli. Dobrze wykształcony nauczyciel potrafi kształcić i rozwijać kompetencje oraz umiejętności uczniów niezbędne w życiu osobistym i zawodowym. Zmiany te spowodują wzrost aktywności uczniów, sprawią, że staną się pełnoprawnymi członkami społeczności szkolnej, co bezsprzecznie podniesie skuteczność nauczania.

Mam nadzieję na szybką implementację projektu, gdyż tylko w ten sposób możemy nadążyć za europejskimi standardami kształcenia. Mądrzy i dobrze wykształceni uczniowie, przygotowani do życia i do funkcjonowania w nowoczesnym społeczeństwie i wyposażeni w niezbędne umiejętności to szansa na wszechstronny rozwój i postęp gospodarczy oraz na wzrost konkurencyjności na światowych rynkach pracy.